

Pamětní výprava ke kříži Františka Pavlise

V sobotu 3. května 2008 pořádal spolek Patron pro svoje členy a příznivce pamětní výpravu do Jizerských hor u příležitosti 5. výročí nečekaného úmrtí našeho člena Františka Pavlise. Podrobnosti o jeho skonu si můžete přečíst v Patronu č. 3/2003, proto je zde nebudu rozepisovat a zaměřím se na průběh vlastní letošní pamětní výpravy.

Autobus z Jablonce do Bedřichova přijíždí o trochu dříve, tak že jsme měli dost času pozorovat kachničky a žabičky na rybníku. Po chvíli přijel rybář s velkou nádrží a do rybníka vysazoval malé rybičky. Po příjezdu dalších účastníků z Liberce jsme se vydali zadem kolem koní do jizerskohorských lesů, které již zářily čerstvou zelení právě vyrašených buků do kterých se ještě opíralo ranní sluníčko.

Prvním zastavením byla prohlídka viklanu. Ten stával ve vysokém lese, pak mezi čerstvě nasázenými smrčky, které rychle vyrůstaly a viklan zcela skryly. Dnes už stojí v odrostlém lese, proto jeho nalezení je již zase bez problémů. Po krátkém zahoupání jsme se vrátili zpět na cestu.

V houštině pod Vládní cestou jsme prohlíželi Klogertův kámen - nejstarší pomník v Jizerských horách, stojící na místě, na kterém byl dřevorubec Klogert zabit padající jedlí. Dříve se tomuto místu proto říkalo U Klogertovy jedle. Hned za ním je Lichteneckerův kříž, jehož historie by se měla spíš tajit, než pravý důvod k jeho vztýčení uveřejňovat. Dříve se tvrdilo, že

na tomto místě hajného Lichteneckera přepadly nečisté síly. Dnes už víme, že se v hostinci U Trompetra strašně ožral a zůstal tam na cestě ležet do rána. Doma se to bál říci, tak si vymyslel legendu, že jej přepadla strašidla a v nočním temném lese jej svedla ze správné cesty. Pak jsme odbočili z cesty k náhonu na rudolfovskou elektrárnu a prohlíželi stará stavidla a mimoúrovňové křižování vodních toků. Tak zvaný kanál vychází z přehrady a během několikakilometrové cesty do sebe přibírá další přítoky. Z kopce nad elektrárnou se již tlakovým potrubím pouští plnou silou do turbín vodní elektrárny. Tam hned u kanálu je pomník závodčího Melzera, který zahynul při havárii úzkorozchodného vláčku, který vozil materiál na stavbu bedřichovské přehrady.

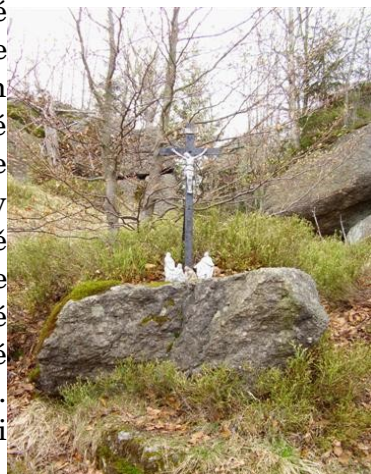
Přešli jsme hráz a hledali hraniční kámen vodohospodářského družstva, kterých je okolo přehrady ještě několik. Družstvo muselo od majitele panství nejdříve zakoupit potřebný pozemek, a teprve pak mohlo na něm postavit přehradu! U Stammelova kříže jsme se posadili do trávy a během svačení si vyprávěli zajímavý příběh největšího jizerskohorského pytláka, jehož potomci se ještě po 150 letech k

jeho pomníku hrdě hlásí. Vrátili jsme se přes hráz na levý břeh přehrady, kde se nacházejí dvě památky na utopence. Kříž Dagmar Spiškové byl tentokrát vysoko nad břehem, ale také už se nám někdy stalo, že byla hladina vody tak vysoko, že kříž stál ve vodě. Pomník

Herberta Johneho je na strmějším břehu, kam se voda nedostane. Cesta podél přehrady je přes haťové zpevnění některých úseků velmi blátivá, a co je horší, v posledních letech je rozbagrována pneumatikami tisíců horských cyklistů. Na konci přehrady jsme připomněli, kudy se dříve chodilo k Porschemu pomníku, ale toho dne jsme k němu nešli a pokračovali rovnou na Olivetskou horu. Cesta byla osázena dvouřadou alejí jeřábů - snad na paměť toho, že se hora kdysi jmenovala Jeřábová - Abschknochen.

Pomalu jsme se dostávali do cílové oblasti našeho putování. Ačkoliv k Bäume lově kříží vždycky chodím zprava přelézáním přes skalnatou kupu, toho dne to pro věkové složení účastníků nebylo možné a proto jsme šli původní cestou zleva, kde před lety byly zasázeny malé smrčky, které se v té době daly snadno obejít, jen s tím rozdílem, že nyní jsme se prodírali hustým smrčím, které od dob našich prvních návštěv teskné krajiny Bäumelovy smrti velmi vyrostlo.

Bývaly kdysi kovové

postavičky pod křížem obrostlé bujným mechovým polštářem, ale ten již někdo odstranil v domění, že tak na ně bude lépe vidět. Také zeleně značená cesta vedoucí z pod skalní kupy přímo do rokle Malého Štolpichu byla již dávno zrušena. Od Bäumelova kříže byl ještě nádherný pohled na Frýdlantsko při slunečném počasí, které již dlouho netrvalo.

Pokračovali jsme směrem k Poledníku a u starých bunkrů odbočili lesní cestou vpravo k lovecké chatě. Až k ní jsme ale

nedošli, jelikož je nutno prokličkovat mezi stromy a skalami více vpravo směrem do hluboké rokliny, na jejíž hraně se Pavlisův kříž nachází. Na dně rokliny tentokrát tekla voda z jarního tání. Nahoře se výprava rozdělila na dvě skupiny - každá si myslela, že ta jejich cesta je lepší - ale u kříže jsme se sešli skoro současně. Kříž byl ozdoben červenými karafiáty, které tam pravděpodobně přinesla paní Pavlisová již ve čtvrtek na den výroční. František Pavlis na tomto místě zemřel náhle - zřejmě to šlo tak rychle, že si ani nestačil sundat ruksak. Tato skalnatá stráň kolem Koží jehly byla jeho oblíbeným místem, do kterého se rád vracel, takže není divu, že pan Pavlis nemá hrob - jeho urna byla na dušičky toho roku vysypána někam do okolí kříže. Zpáteční cesta, přesto že se stoupá prudkou, skalnatou stráň, je přesto vždycky rychlejší, protože už se jde na jisto a bez hledání.

Pak už zbývalo jenom navštívit Langeho kříž na Poledníku. Ten je blízko u cesty, ale obloha se zatáhla černými mraky a začaly padat kroupy. Znovu jsme viděli ponurou, bezútěšnou pralesní krajinu, jaká bývá vidět za listopadových mlh z jeskyně, ve které se zastřelil Josef Lange.

Ještě jsme připomněli starou loveckou chatu na Poledníku a než jsme došli do sedla Hemmrichu, přestalo pršet. Měli jsme dost času na vlak, ale v restauraci u Kozy jsme opět byli svědky nepříjemné scény, která jen potvrdila pravdu některých účastníků, kteří tvrdili, že tato restaurace nemá dobrou pověst. Starý Hausmann by je musel honit s flintou okolo baráku, kdyby viděl, co se tam teď děje. Je veliká škoda, že se toto

téměř kultovní místo jizerskohorských pamětníků tak strašně zkomercionalisovalo.

Na malou svačinku jsme raději šli až na oldřichovskou křížovatku, kde jsme byli spokojeni a pak jsme se pomalu vraceli na nádraží. Této vzpomínkové výpravy se zúčastnilo celkem 14 lidí - zájemců o starou i novější jizerskohorskou historii.

Z čerstvých vzpomínek sepsal Jiří Šourek